

10 år efter universitetsforliget

Michael Christiansen

Formand for AU's bestyrelse

Formand for Formandskollegiet

Stor politisk interesse for universiteternes rolle i samfundet

2020-planen er seneste eksempel:

”Højere produktivitsvækst gennem øget uddannelse mv.

Højere produktivitet betyder, at den samlede velstand i økonomien bliver større for en given arbejdsindsats... Her er uddannelse og opkvalificering et kerneområde. Der er behov for at investere mere i uddannelse, hvis Danmark også i fremtiden skal være blandt de mest velstående lande...”

Rammer

Bestyrelser med **eksternt flertal** blev indført med ændringen af universitetsloven i 2003.

Formålet var ifølge den politiske aftale fra 2002:

”Målet er at styrke universiteternes ledelse...”

Og **bestyrelsens opgave** blev:

”Bestyrelsen godkender universiteternes budget, strategi- og udviklingsplan og vedtægt og giver dermed retningslinjer og anvisning for universitetets daglige ledelse. Bestyrelsen indgår udviklingskontrakter med Videnskabsministeriet”.

Billeder fra Folketingets hjemmeside

Bestyrelserne har sat tydelige fingeraftryk på institutionerne:

- Dialogen med interessenterne om universiteternes rolle i samfundet er øget
- Der er lavet strategier og udviklingskontrakter vedrørende universiteternes mål
- Der er blevet lagt langsigtede budgetter til at understøtte strategierne
- Store og omfattende fusioner
- Interne omstruktureringer for at fokusere satsningerne
- Administrationen er blevet professionaliseret og effektiviseret

Bestyrelsernes udfordringer:

Hvad er er en meningsfuld arbejdsdeling mellem bestyrelserne og politikerne?

Hvordan kan bestyrelserne styre bygningsporteføljen, når det er uklart hvilke vilkår der vil være for eventuelt selveje?

Hvordan inddrager vi medarbejdere og studerende i udviklingen af universiteterne?

Hvordan kan der lægges bedre, langsigtede budgetter – når bevillingerne ikke er langsigtede?

Inddragelse af medarbejdere og studerende

Inddragelse var et centralt element i universitetslovsreformen i 2011

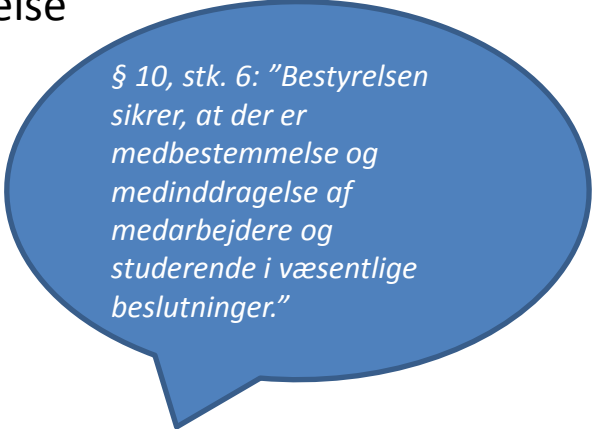
...inddragelse er også centralt i universiteternes selvforståelse

Inddragelse finder formelt sted gennem eksempelvis:

- Repræsentation i bestyrelsen
- (Hoved)samarbejdsudvalg
- Akademisk råd

Med universitetslovsændringen har universiteterne hver især fundet deres form for øget medarbejderinddragelse. Formen varierer og fremgår af institutionernes nye vedtægter.

...men det må ikke kompromittere den enstrengede ledelse

§ 10, stk. 6: "Bestyrelsen sikrer, at der er medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende i væsentlige beslutninger."

Budgetter, bevillinger og egenkapital...

Mindreforbrug i 2011 fordi:

- **Forskelle på institutionerne**
- **Usikre bevillinger i 2013** – med usikkerhed følger behov for opsparring
- **Voksende uddannelsesaktivitet** – men forsinkelser i ansættelser og udvidelser
- **Administrationsbeskæringer realiseret umiddelbart**

Hvad skal pengene bruges til?

- Nogle universiteter ejer allerede **bygninger** – hvilket gør spørgsmålet om egenkapital mere komplekst
- Pengene skal bruges til **forskning, uddannelse og innovation**
- **Universiteterne har hver især planer**, typisk ansættelser af forskere og udvidelser af laboratorier/undervisningslokaler
- En vis **egenkapital** (PWC anbefaler 15 procent, men universiteterne sigter generelt lavere)

Tak for ordet

Aktuelle universitetspolitiske temaer

Jens Oddershede

Rektor for SDU

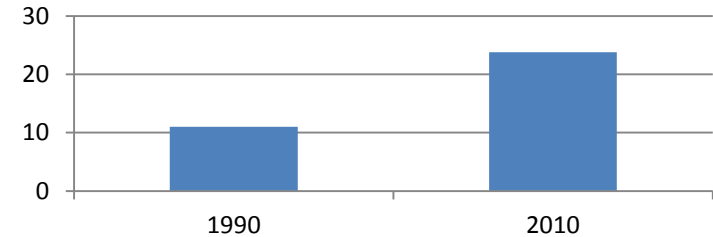
Formand for Rektorkollegiet

Talsmand for Danske Universiteter

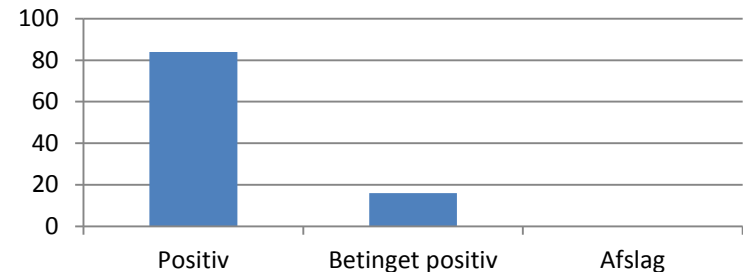
Universiteterne leverer varen

- ✓ Mange flere får en universitetsuddannelse
- ✓ Mange flere er blevet trukket til uddannelser inden for **teknik og naturvidenskab**
- ✓ **Uddannelser med høj kvalitet** – ACE dumper ingen eksisterende uddannelser og Lisbon Council udpeger det danske universitetssystem som det tredjebedste
- ✓ **Forskningen er fortsat af meget høj kvalitet** – tredjeplads for citationer
- ✓ **Samarbejdet med erhvervslivet vokser** – baggrund for flot innovationsplacering (EU)

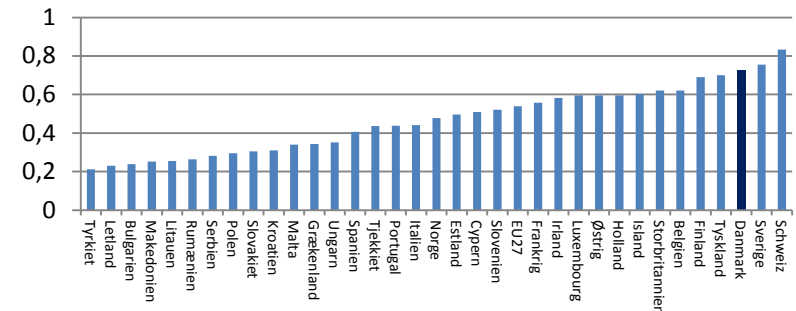
Profilmodellen: Udvikling i forventet andel af en årgang, der får en lang videregående uddannelse, procent

ACE-akkrediteringer af eksisterende uddannelser, procent

EU: Innovation Union Scoreboard

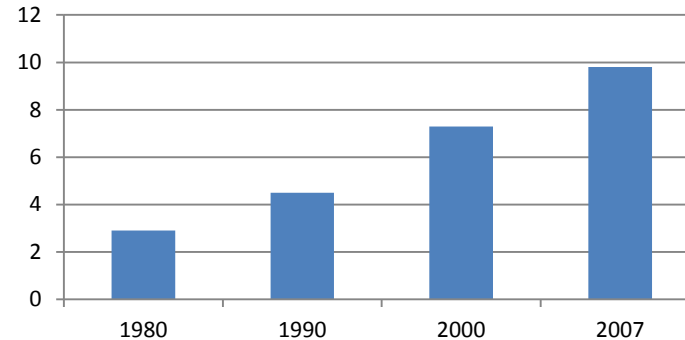
Et par ekstra ord om beskæftigelse

➤ En stadig voksende del af de beskæftigede har en universitetsuddannelse.

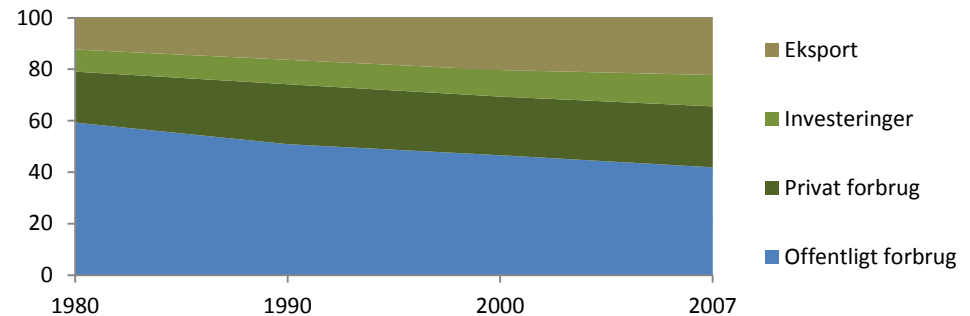
➤ Akademikerne finder i stadig stigende grad beskæftigelse i det private – ikke mindst humanister.

➤ Alle prognoser tyder på mangel på akademikere om få år, f.eks. AE-rådet, DI og DE.

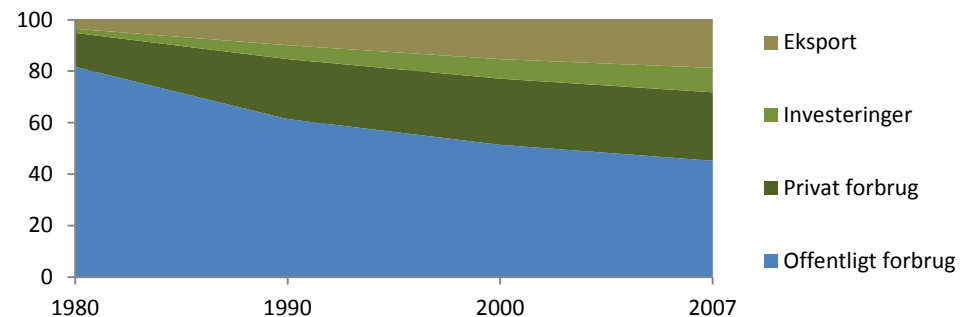
Andel af de beskæftigede med en lang videregående uddannelse

Beskæftigede akademikere fordelt på sektorer

Beskæftigede humanister fordelt på sektorer

Aktuelle universitetspolitiske temaer

- Det sammenhængende uddannelsessystem
- Bygninger
- Datasult
- Forbedret akkrediteringssystem
- Internationalisering
- Finanslov
- Innovationsstrategi

Vil fokusere på de tre første...

Det sammenhængende uddannelsessystem - 1

Der er udbredt sammenhæng i uddannelsessystemet

- OECD: Danmark er blandt de lande i verden, der er bedst til at fastholde studerende i uddannelsessystemet.
- Bologna Implementation Report 2012: Kan ikke konstatere problemer med overgange i det danske videregående uddannelsessystem.
- Der findes over 100 master- og kandidatuddannelser der optager professionsbachelorere.
- Stadig flere uddannelser har konkrete aftaler om optagelse eller merit
- Universiteterne vil gerne inddrage andre uddannelsesinstitutioner i forsknings- og udviklingsprojekter.
- Centralt punkt i udviklingskontrakterne.

Vi skal bygge videre på disse styrker!

Det sammenhængende uddannelsessystem - 2

Sammenhæng er logisk forbindelse mellem uddannelsessystemets forskellige elementer

Vi skal **værne om og styrke de faglige kendetegn**

Studerende og forskere **sikrer kvaliteten og meningsfuld meritgivning** gennem studienævnene

Der skal være **balance** mellem hensyn til kvalitet og fleksibilitet

Studievejene skal gøres tydeligere – vi skal undgå at nogen farer vild i terrænet

Den enkelte studerende må aldrig stå alene med **ansvaret for kvaliteten** i en sammenstykket uddannelse

Bygninger - 1

Baggrund

- Dyr og tung SEA-ordning står for udlejningen af 2/3 lokalerne
- Andre videregående uddannelsesinstitutioner har selveje

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	DTU	CBS	ITU	I alt
SEA	88 %	70 %	76 %	96 %	61 %	26 %		92 %	66,2 %
Øvrig leje	9 %	23 %	10 %	4 %	36 %	4 %	50 %	8 %	14,4 %
Selveje	3 %	7 %	14 %		3 %	70 %	50 %		19,4 %
I alt 1.000 kvm.	933	627	289	88	192	530	95	21	2.775

Hvorfor er det tid til en reform af bygningsforvaltningen?

- SEA-ordningen er nu 10 år gammel
- Udhulning af balancen mellem huslejeindtægter- og udgifter
- Gymnasier og andre videregående uddannelsesinstitutioner har bygningsselveje
- Huslejen på 8,9 % er høj ift. markedet

Oversigt over prisstruktur i SEA-ordningen (afrundede procenter):

Bemærk at administrationsprocenten er 0,14 på nybyggerier.

	Procent
Forrentning	5
Afkastningskrav	2
Vedligeholdelse	1,3
Risiko og tomgang	0,3
Administration	0,3
I alt	8,9

Bygninger - 2

Individuelle behov

Universiteterne bør hver især kunne sammensætte en **bygningssportefølje, der svarer til deres langsigtede strategiske mål og giver en effektiv ressourceanvendelse.**

Det kræver mulighed for at kombinere:

- Selveje – **vilkårene for at købe bygningerne er fortsat ikke meldt ud.** Brev sendt til Uddannelsesministeren.
- Privat leje – **bliver anvendt i voksende omfang** og er typisk billigere end leje gennem SEA-ordningen
- Leje gennem et forbedret SEA - **et udvalgsarbejde med Bygningsstyrelsen er iværksat**

Datasult

Skatteborgerne skal vide, hvad vi bruger pengene til!

Universiteterne vil gerne være åbne – leverer og offentliggør allerede meget:

- Årsrapporter
- Egne hjemmesider
- Universiteternes statistiske beredskab
- Danmarks Statistik
- Uddannelsesministeriet
- Ad hoc leverancer til Rigsrevisionen, Finansministeriet mv.

Seneste forøgelse af indsamlinger:

- Individoplysninger for STÅ, merit og karakterer – kræver udvidet registrering og udvidet system (STADS)
- Forfinede regnskabsoplysninger – på sigt opdelt efter frascati?

Hvor går grænsen for rimelige krav om data?

Datasult - 2

Problemer:

- Uklart **hvem der bestiller** data – ministerier eller politikere?
- Uklart formål: transparens eller **styring?** (Administrationsbesparelsen)
- Uklart **hvilke spørgsmål**, dataene skal bruges til at svare på
- Krav om mere detaljerede data => **mere administration**
- Krav om øget detaljering vs. krav om mere **sammenlignelighed** (sværere at sammenligne som detaljeringen vokser)
- Krav om **data om ting, der er vanskeligt at opgøre sammenligneligt** (f.eks. undervisningsaktiviteter)
- Krav om data, der **ikke kan bruges af ledelsen/ikke siger noget meningsfuldt om institutionen** (frascati)

Tak for ordet